

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Art. 3. Explicantur aliæ quatuor conditiones Confessionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

dantur, præsertim quando per eam iterationem (ut scrupulosi contingit) inquietata redditur conscientia, & Confessarius molestia non mediocri afficitur, tempusque melioribus occupationibus alioquin impendendum perditur, aut quando sunt peccata carnalia, aut alia, quorum frequens memoria non raro inducit in periculum novi consensûs. Hoc ergo casu sæpe iterare antiquorum peccatorum Confessionem non est laudabile, sed vituperabile. Sed de generali Confessione plura dicendi commodior alibi locus erit.

ARTICULUS III.

Explicantur alie quatuor Conditiones Confessionis.

39. *Conditio VI. Nuda*: id est, clara & aperta, non palliata aut vestita coloribus, quibus peccata ita obscurantur, ut ex modo ea proponendi eorum nec speciem, nec gravitatem, nec turpitudinem Confessarius possit percipere; neque satis intelligere, quid ab ipso pœnitente dicatur. Qua in re non minus peccatur, quam si peccatum omnino taceatur, mutilam scilicet Confessionem faciendo; tam nihil interest, an quis taceat interrogatus, vel verbis tam obscuris suum involvat responsum, ut incertum dimittat interrogantem. Navar. n. 52. Reginald. l. 6. c. 3. n. 72. Unde sicut invalidam facit Confessionem, qui tacet; quod necessarîo dicendum erat; ita etiam is, qui ita obscure & rectè loquitur, à Confessario vel omnino non intelligatur, vel certè aliter, quam ipse pœnitens novit: ut cum novit certò,

R. P. Stoz Trib. Pœnit.

peccatum à se commissum esse; Confessarius verò intelligit cum dubio. Hinc etiam non sufficit dicere peccata in generali, nisi in articulo mortis, quando aliter fieri non potest.

40. Neque isto melior aut apertior est ille alius confitendi modus hypotheticus, cum vel pœnitens se sub conditione accusat in hunc ferè modum: si consensu turpi cogitationi, me accuso: si detraxi graviter; si preces meas voluntariè distractus persolvi &c. vel si præeunte & interrogante confessario: si turpiloquio delectatus es; si osculatus es puellam &c. nonne petis à DEO veniam? responder: Ita Domine. Talis enim Confessio non est accusatio sui de propriis peccatis, neque manifestatio alicujus absolutæ detestationis illorum, per quam sufficienter & clarè constare possit, adesse materiam absolutionis, ne eam temere impendendo Sacrilegium committatur.

41. *Conditio VII. Discreta*: id est, prudens; qualis erit I. si pœnitens caveat, ne quemquam in Confessione dedecore afficiat vel infamiâ: & ideo aliena crimina, quæ ad propriorum explicationem non faciunt, non deteget. Est enim magnus non paucorum abusus, quidum confitentur, non tam sua, quam aliorum peccata, enucleatè quidem, sed planè impertinenter enarrant, ut viri uxorum, uxores virorum, servi dominorum, alii aliorum. Et hi utique à Confessario graviter monendi sunt, ut ab hujusmodi alienorum peccatorum manifestatione abstineant, tum ut ne & ipsi detractionis peccatum committant, & ubi peccatorum omnium remissio ac venia quaerenda erat & invenienda, in gra-

Q

vera

vem DEI offensam incurrant: num etiam ut ne Confessarius ipse dum ejusmodi detractorias narratiunculas, cum possit, non impedit, detractio alienæ consentiat, & illius apud DEUM reus constituatur. Reginald. l. 6. n. 3. § 65.

42. Sed enim jam quid de persona, peccati complice seu sociâ, sentiendum est? poteritne saltem ista, si proprii peccati species aliter, ut oportet, explicari non possit, in Confessione nominari? Et habet hæc dubitatio potissimam difficultatem in peccatis carnalibus, quæ ex personæ, cum qua committuntur, conditione specialem malitiam contrahere judicantur, ut fornicatio cum sacerdote, moniali, consanguineo &c. De his ergo quæritur, an ad tegendum ejusmodi peccatum vel saltem ejus circumstantiam, satis sit confiteri per modum simplicis fornicationis, ne aliâs persona illa, cum qua peccatum est, apud Confessarium, cui nota est, infametur: an verò neglectâ istius infamiæ specifica talis peccati malitia sit integrè exprimenda, dicendo, v. g. peccavi cum matre, cum sorore, cum moniali, cum religioso &c. Equidem si persistamus in sententia Dianæ & aliorum, de qua suprâ p. 1. n. 50. § n. 51. nempe omnia castitatis vota & omnes consanguinitatis gradus esse ejusdem rationis moralis, adeoque nullam inferre specificam peccati distinctionem, nulla erit necessitas aperiendi personam peccati sociam, v. g. an peccarit cum matre, sorore, consobrina, cum sacerdote seculari vel religioso professo, aut seculari celibe, sed satis erit dicere: *commisi incestum; peccavi cum persona voto castitatis obstrictâ &c.* cujusmodi personæ

cum variâ esse queant, Confessarius determinatè scire non poterit, cum qua sit peccatum, & sic nulla infamatur.

43. Quod si autem aliquis omnino velit sententiam oppositam tenere, ex votorum & graduum consanguinitatis aut affinitatis varietate etiam peccati speciem variari, atque adeo necessariò exprimendam esse eam graduum aut votorum diversitatem; quid tum? poteritne ea circumstantia manifestari? an verò supprimenda erit? Et supprimendam esse docent graves auctores, donec Confessarius, qui in notitiam alterius personæ non sit perventurus, habeatur. Fundamentum præcipuum & gravissimum defertur ex generali prudentiæ regula à Theologis approbata, nimirum quòd in concursu duorum præceptorum, quæ simul servari nequeunt, semper præferendum sit id, quod est majus: in præsentia autem casu concurrunt duo præcepta, unum de proximo non infamando; alterum de Confessione non mutilandâ: quorum prius naturale est, & tum ad Justitiam, tum ad Charitatem spectat, quæ inter virtutes supremum dignitatis gradum obtinet: posterius verò ad virtutem Religionis, cujus obligationem minorem esse, communiter tenent Theologi; & consequenter neglectâ Confessionis integritate proximi famæ consulendum est.

44. Ceterum si pœnitens hanc proximi infamationem faciliè sine ullo incommodo vitare possit, confitendo alteri, cui complex persona omnino sit ignota, ad talem Confessorem ipsi accedendum esse, rectè docent Laym. l. 5. rr. 6. c. 10. n. 12. Suar. D. 43. s. 2. n. 13. Navar. c. 7. n. 5. Henriq. l. 5. c. 9. n. 6. § alii

communiter. Quodsi verò Confessarius, qui nullam complicitatis notitiam habeat, ad manus non sit, nec haberi possit; interim neque aliud ipsi complici damnus eveniat, quam quòd ejus fama apud Confessarium solum lædatur, posthabendum id est majori bono servanda, quæ ad Confessionem requiritur, integritatis, & spiritualis auxilii à Confessario accipiendi. Henric. n. 4. Laym. l. c. Tann. T. 4. D. 6. q. 7. dub. 4. n. 83. Cochinch. D. 7. d. 9. n. 89. Suar. D. 34. f. 2. n. 7. & plurimi alij post S. Thom. in 4. dist. 16. q. 3. a. 2. *quæstionc. 5.* cui libet enim fas est jure suo uti, quod supposita Sacramenti institutione cuilibet competere videtur, idque ex tacita quadam conventionem inter ipsos inita, ut hoc ipso, quòd reciproca ad peccandum opera utantur, sibi etiam reciprocam dent licentiam nominandi, si species peccati nequeat coram legitimo conscientia Judice aliter explicari. Et ideo complex hoc quale quale sua fama dispendium sibi imputare debet, nec ægrè ferre, præsertim cum revelatio criminis tam secreta apud unicum Confessarium ætissimum Confessionis sigillo obstrictum non censeatur magna infamia.

45. Nec fundamentum oppositæ sententiæ est adeo solidum, ut non facile subruì possit: nam præceptum de non infamando proximo tam rigidum non est, nec tanti momenti, ut Sacramentum hoc sit minori cum reverentia tractandum, & in sua adeo puritate & integritate minus conservandum, quam unius complicitatis fama, quæ si quidem lædatur, non tamen læditur graviter, nec nisi materialiter: imò juxta paulò antè dicta om-

nino non læditur, ob mutuam illam juris, quòd quisque ad suam famam habet, confessionem. Et hinc negandum est, duo ista præcepta concurrere, unum consulendi propriæ conscientia, eamque omnino exonerandi; alterum tuendi famam proximi: posterius enim pro præsentis casu omnino non datur.

46. Porro hætenus dicta intelligenda sunt, cum peccata propria non possunt integrè exponi, nisi nominata persona complice: si enim sine tali complicitatis notitia plenè queant intelligi, utique Confessarius, si advertat pœnitentem paratum esse ad nominandum complicem, debet illum ab hoc prohibere, nisi fortè manifestatio ista fiat & faciat ad corrigendum ipsum complicem. Sed ejusmodi directius fieret ab alio, quam ab ipso Confessario, & melius extra, quam intra Confessionem. Et ex his etiam obiter

47. Patet, Confessarios meritò reprehendendos esse, qui ut in complicitatis notitiam, cum necessarium non est, veniant, multa de complice interrogant: quòd dum agunt, magna & temeraria curiositatis reos se constituunt, & præterea aliena & quidem gravi detractioni cooperantur: nec minus ferendi sunt illi, qui feminis suos maritos accusantibus aures & fidem facile præbent. Hæc de complice satis: nunc ad alia. Itaque

48. Confessio *discreta* seu *prudens* erit II. si sit brevis. Brevis autem juxta dicta erit, si omisâ historicâ totius facti narratione id solummodo dicat, quòd peccati speciem continet, & simul omnia, quæ ejusdem sunt speciei, in unum colligat, eorumque numerum observet: hoc enim factò multa brevissimè confitebitur

rebitur peccata, & singula suo ordine proloquetur, additis numeris & circumstantiis necessarijs: v.g. potuit quis centum perjuria uno verbo fateri dicendo: *centies pejeravi*. Is ergo, qui dixerit, *semel pejeravi sic, & sic, & iterum sic pejeravi vicijs, & taliter tricies &c.* imprudentia notam non evaserit: non enim per plura fieri debent, quæ possunt fieri per pauciora. *L. Dominus testamento. ff. de condict. indebiti. Navar. cit. cap. Fratres, n. 53.* Ad breviter quoque spectat, ad Confessionem nihil referre, quod peccatum non sit: multi enim, dum de suis delictis accusare se deberent, longa ferie & proluxa oratione, quæ bene egerant, pertexunt, non ab similes Pharisæo illi *Luc. 18.* dicunt enim: singulis diebus audivi Sacrum, recitavi rosarium, jejunavi diligenter, cum erat jejunandum, largas feci elemosynas, injurias patienter tuli, læsi neminem, & similia alia. Alii verò sunt, qui de vanissimis & turpissimis cogitationibus, quibus per sæpe infestantur (sed sine consensu, cum magna sua molestia, & consequenter sine peccato) se accusant, & dum hoc faciunt, semetipsos non raro excruciant, vexant & inquietant: & fortassis etiam Confessario, certè circumstantibus, dum impediuntur, non leve adducunt tædium. Has ergo tentationes (nisi fortè consilii causâ) non confiteantur; secus, si quis voluntariè immoratus sit, vel delectatus; & multò magis si ad ulteriora sit progressus, desiderando etiam eorum, quæ malè cogitavit, executionem.

49. III. Eadem Confessionis discretio etiam ad verba se porrigit: ut nimirum peccata, præsertim impudica & car-

nalia contra sextum præceptum, cautè, honesta phrasi & verbis, quantum fieri potest, pudicis ac modestis proferantur. Ubi descendendum non est ad singula, neque minutatim omnia referenda, quomodo & qua ratione peccatum commissum sit; sæpe enim hæc nimis exacta singulorum enarratio plenissima est periculi. Sufficit igitur, ut cum alijs notat Navar. *l. c.* præter ipsas peccatorum species explicare circumstantias necessarias, ita ut non sit necesse exponere alios actus, qui tanquam media & complementa ad ipsa peccata solent adhiberi, ut sunt tactus & oscula respectu copulæ. Sufficit ergo explicare copulam omisissis osculis & tactibus, qui copulam vel præcesserunt, vel subsequuti sunt, modò non intercesserit moralis interruptio. *Henriq. l. 5. c. 3. n. 5. Bonac. D. 5. q. 5. p. 2. §. 2. n. 17.*

50. IV. Denique ad eandem discretionis conditionem spectat Confessarii pii, prudentis & docti electio, de qua supra *p. 1. n. 116.* quibus hîc solùm istud addendum, *in Cap. Qui vult confiteri. Dist. 6. de pœnit.* præscribi quidem, ut quis meliori, quantum potest, sacerdoti confiteatur; id tamen, ut Navar. hîc advertit, solius consilii esse, non præcepti, si enim ex obligatione optimum deberemus eligere Confessorem, nunquam quieti ac tuti in conscientia possemus esse, quia semper melior & melior inveniri poterit: imò sæpe dum meliorem investigaremus, eum, quem ceterum minus idoneum rejiceremus, gravi afficeremus injuria: sufficit ergo eligere illum, quem bona fide credas, omnibus, quæ ad munus Confessarii rectè obeundum requiruntur, instructum esse.

51. Con-

51. *Conditio VIII. Libens* : id est, ut Confessio fiat sponte & voluntariè, quod potest dupliciter intelligi. I. ut adsit voluntas seu intentio saltem implicita confitendi seu recipiendi Sacramentum, quo modo intellecta conditio spectat ad valorem Sacramenti; cum, quæ est communis & certa Theologorum sententia, nullum Sacramentum queat ab adultis validè recipi; qui non habuerint intentionem illud recipiendi. II. ut Confessio fiat sponte, voluntariè, & sine omni metu, non quidem illo, qui ad dolorem, qui Attritio vocatur, sufficiat; sed illo, qui si non esset, neque Confessio institueretur. Et conditio hæc ita intellecta est consilii: nec metus iste viciat Confessionem, cum hæc isto etiam stante possit nihilominus instaurari animo, se cum DEO reconciliandi, & veniam ab eo impetrandi, quod est principale istius Sacramenti motivum; metus verò secundarium tantum & impulsivum. Et ejusmodi metu laborant, qui timent, ne, si non confiteantur, incurrant aliquam infamiam, notam, aut pœnam apud præceptores suos, præfectum suum, præsidem sodalitatis, parentes, dominos, aut etiam suos commilitones, contubernales &c. ad hæc ergo mala devitanda sæpe quis accedit ad Confessionem, certò non accessurus, si nihil tale timendum foret. Nihilominus tamen rectè monet Laym. l. 5. tr. 6. c. 4. n. 11. eos, qui hoc timore acti & impulsivi ad Confessionem faciendam permoventur, in periculo esse, ne invalidè confiteantur vel ex defectu doloris requisiti, vel propositi se emendandi, aut omnia confitendi; sæpe enim tales contenti sunt, si in speciem, seu, ut

dici solet, pro forma faciant id, quod ab ipsis exigitur: & ideo non sunt solliciti de excitando dolore. Sæpe etiam proponunt non explicare omnia, quæ licet Confessarius prudens tandem de corde extrahat, ipsi tamen non sunt immunes à sacrilegio, de quo se tenentur accusare cum debito dolore: alioqui sunt incapaces absolutionis & gratiæ Sacramentalis recipiendæ, Henriq. l. 5. c. 3. n. 6. In simili periculo versantur etiam illi, qui non nisi importunis precibus, exhortationibus &c. inviti ad Confessionem trahuntur, Henriq. *ibid.* Sed neque illi extra periculum invalidæ Confessionis sunt, qui nihil sponte dicunt, sed omnia Confessario ipsi per longas interrogationes emulgenda relinquunt, dicentes, se nunquam Confessos esse, aut confiteri non posse, nisi interrogatos & examinatos. Hi utique errant, & satis produnt, quàm malè dispositi ad sacrum Confessionis Tribunal accedant. Excusari tamen hæc possunt rudes & idiotæ; modò parati sint ad interrogata sincerè respondere, & quæ ipsi possunt, explicare. Vide dicta supra p. 1. n. 19.

52. *Conditio IX. Verecunda* : id est, ut pœnitens erubescat, tum intus apud semetipsum de turpitudine & fæditate propriæ animæ propter peccata; tum foris apud Confessarium de opprobrio, seu quòd defectuosus à Confessario habeatur, Navar. n. 59. Reginald. l. 6. c. 3. n. 75. Nihilominus tamen magnopere cavendum est, ne verecundia hæc eò usque procedat, ut pœnitentem posthabito omni DEI timore & amore inducat ad tacenda nonnulla ex ijs, quæ, cum ab ipso perpetrata sunt, sunt necessaria

Confessionis materia ; hæc enim verecundia perniciosa esset pœnitenti , sicut est laboranti ex occulto quodam morbo , quem quia ob verecundiam pudet medico detegere , periculo vitæ proximus est. Reginald. n. 67.

53. Hac occasione monendi sunt Confessarij , ne suos pœnitentes terreat verbis duris & asperis , ne illos à frequentando Confessionis Sacramento retrahant ; sed potius illos verbis lenibus , & suavibus alliciant ad explicanda , quibus eorum anima sauciata est , peccatorum vulnera , reprehensione usque ad finem Confessionis dilatâ , prout ratio & prudentia dictaverit. Bonac. n. 19. Henric. l. c. sed & hac eadem occasione duo alia obiter sunt suggerenda : Unum Confessarijs , ut personarum , præsertim feminarum , quarum Confessiones audite solent , nimiam familiaritatem devitent : confitentibus verò , ut non eligant Confessarios familiares (familiaritas enim facile eò inducit , ut vel nos ipsi periculum adeamus , vel pœnitentes non satis sincerè confiteantur) multò minus illos , qui pari nobiscum scelere contaminati sunt , aut socij ejusdem delicti. Reginald. l. c.

ARTICULUS IV.

De integritate Confessionis.

54. Hæc est X. Confessionis conditio , ut sit *integra*. Est autem integritas , quæ huc facit , duplex , una materialis , formalis altera. Illa est , cùm pœnitens omnia peccata mortalia , nondum legitime expiata , quoquo modo tamen commissa , tam quoad numerum , quàm quoad

speciem , tam interna , quàm externa , nullo penitus relicto , Confessario exponit. Ista verò est , cùm pœnitens confitetur omnia , quæ hîc & nunc tenetur confiteri ; esto , omittat aliqua ex justa aliqua causa , de qua postea . Ceterùm formalistaltem integritas ad validitatem Confessionis tam necessaria est , ut ea deficiente Confessio quoque sit nulla , de quo nemo unquam dubitavit. Fill. fr. 7. c. 5. n. 136. Quin & materialis est necessaria , si quidem procurari & obtineri possit : si enim causæ justæ suppetant , quæ suadeant non omnia , etiam , quæ cognoscuntur , mortalia peccata exponenda esse , possunt omitti. Sed de utraque integritate nonnihil seorsim dicamus.

De materiali Confessionis integritate.

55. Hæc ut servetur , in particulari explicanda sunt omnia omnino peccata. Et I. quidem mortalia , de quibus certò constat , commissa ea esse , nec unquam hætenus clavibus subjecta . Hæc est indubitata sententia , desumpta ex Concilio Trident. sess. 14. cap. 5. & suprâ p. 1. n. 77. & p. 2. n. 44. breviter à nobis exposita. II. Quin & omnes circumstantiæ , quæ specificam secum trahunt malitiam , specialiter sunt exponendæ juxta dicta cit. n. 77. Circumstantiæ , quæ malitiam actûs intra eandem speciem solum aggravant , omitti possunt sine piaculo , juxta dicta p. 1. n. 86. & multò magis eæ , quæ impertinentes dicuntur & generales , aut venialiter tantùm augment , vel minuant , prout cit p. 1. n. 78. & seqq. diximus. III. De peccatis dubijs specialis est difficultas , quam inferius